

หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ
วัดอรัญบรรพต อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

นามเดิม	เหรียญ ใจขาน
สมณศักดิ์	พระสุธรรมคณาจารย์ (หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ)
เกิด	วันที่ ๘ มกราคม ๒๔๕๕ ตรงกับวันพุธ ขึ้น๒ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด
สถานที่เกิด	ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
บิดา	นายผา ใจขาน
มารดา	นางพิมพ์พา ใจขาน
พี่น้อง	ร่วมบิดา มารดาเดียวกัน ๗ คน (เสียชีวิตแต่ยังเล็ก ๖ คน) ร่วมบิดาเดียวกัน แต่ต่างมารดา ๒ คน
อาชีพเดิม	กสิกรรม
ออกบวช	เดือนมกราคม ๒๔๗๕
สถานที่บวช	อุโบสถวัดบ้านหงษ์ทอง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
พระอุปัชฌาย์	ท่านพระครูวาปีดิฐวัตร
พระกรรมวาจาจารย์	พระอาจารย์พรหม
สังกัดเดิม	มหานิกาย
ญัตติใหม่	ธรรมยุติกนิกาย
แปรญัตติใหม่เมื่อ	วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๔๗๖
สถานที่แปรญัตติ	วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี
พระอุปัชฌาย์	ท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์
พระกรรมวาจาจารย์	พระครูประสาทคณานุกิจ

ประวัติหลวงปู่

ก่อนบวช - พรษาแรก

หลวงปู่ได้เล่าไว้ในอัตตโนประวัติไว้ว่า ท่านเกิดในครอบครัว ใจขาน เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2455 ครอบครัวมีอาชีพทำนา ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ มีพี่น้องด้วยกัน 7 คนแต่ได้เสียชีวิตตั้งแต่ยังเล็กทุกคน เมื่อหลวงปู่มีอายุได้ 10 ขวบ มารดาท่านก็ได้เสียชีวิตลง ไม่นานบิดาท่านก็มีภรรยาใหม่ หลวงปู่จึงได้ไปอยู่อาศัยกับคุณยายจนอายุได้ 13 ปีเรียนหนังสือจบ ท่านจึงได้ย้ายไปอยู่กับบิดา ช่วยบิดาและมารดา ทำงานร่วมกับพี่น้อง ที่เป็นลูกของมารดาใหม่อย่างขยันขันแข็ง

ครั้นเมื่อท่านมีอายุได้ 20 ปี ก็มีความปรารถนาจะออกบวช โดยพิจารณาเห็นว่าชีวิตนี้เกิดมาแล้ว ทำงานไม่รู้จักจบจักสิ้น ตายแล้วก็ไม่ได้อะไรติดตัวไป โลกนี้มีทั้งสุขและทุกข์ แต่ความสุขที่ว่าเป็นความสุขชั่วคราวที่ไม่ยั่งยืน มันเป็นเพียงเหยื่อล่อ ให้คนเราติดอยู่ในทุกข์เท่านั้น คนเราเกิดมาแล้วที่สุดก็ต้องตายด้วยกันทุกคน ร่างกายนี้เมื่อจิตละไปแล้ว ก็ต้องแตกสลายออกจากกัน ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย เมื่อพิจารณาดังนี้แล้ว ท่านจึงไปขออนุญาตบิดาและมารดาเพื่อขอลาบวช

เมื่อท่านบิดาได้อนุญาตแล้ว ท่านก็ได้บวช ณ อุโบสถวัดบ้านหงษ์ทอง มีท่านพระครูวาปีดิฐวัตร เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระอาจารย์พรหม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ เมื่อเดือนมกราคม 2475 บวชแล้วจึงกลับมาอยู่วัดโพธิ์ชัย บ้านหม้อ โดยท่านอาจารย์วัดโพธิ์ สอนให้ท่านภาวนาอนุสติ 10 ท่านก็ได้ท่องเอา แล้วบริกรรมไปเรื่อยๆตั้งแต่พุทธานุสติ ธรรมานุสติ ไปจนถึงอุสมานุสติแล้วจึงตั้งใหม่

ครั้นถึงเดือนพฤษภาคมปีนั้นเอง ท่านจึงได้ไปจำพรรษาอยู่ ณ วัดศรีสุมัง ท่านจึงได้เข้าไปเรียน ถาปนวิธิจริตถภาวนา กับท่านอาจารย์บุญจันทร์ รองเจ้าอาวาส ซึ่งได้รับคำสอนให้เลิกเอากรรมฐานบทยกหนึ่ง ที่ถูกกับนิสัยของตน บริกรรมเฉพาะบทยกเดียวเท่านั้น พร้อมกับแนะนำให้บริกรรมพุทโธเป็นอารมณ์ ท่านจึงได้บริกรรมพุทโธมาตั้งแต่นั้น พอถึงเดือนธันวาคมสอบนักธรรมเสร็จ ท่านจึงได้เดินทางกลับวัดโพธิ์ชัย

ในระหว่างนั้นบิดาท่านได้นำหนังสือของท่านพระอาจารย์สิงห์ ขันตยาคโม มาถวายหลวงปู่ เมื่ออ่านแล้วท่านรู้สึกสนใจในเรื่องกายนุสสนา ซึ่งในหนังสือได้แนะนำ ให้พิจารณากายแยกย่อยไปเป็นส่วนต่างๆ ให้สติได้รู้ว่า ร่างกายนี้ไม่ได้มีอะไรเป็นของตนสักอย่างเดียว เมื่อท่านพิจารณาได้ดังนี้จึงมีดำริ จะออกไปอยู่ในป่า

แต่ท่านก็ยังไม่วางใจตัดสินใจได้เพราะใจหนึ่งอยากสึกไปครองเรือน แต่อีกใจหนึ่ง อยากออกปฏิบัติธรรมตามที่ตั้งใจไว้ ท่านจึงได้นั่งสมาธิตัดสินใจ แล้วท่านก็ได้คำตอบว่าไม่สึกถึง 3 ครั้ง ซึ่งไม่นานท่านจึงได้ ออกจากวัดไปอยู่ป่าที่ ผาชัน ริมฝั่งแม่น้ำโขง พร้อมกับศึกษาต่อกับท่านอาจารย์ภู ธรรมทินโน ซึ่งท่านก็ได้รับฟังจนเข้าใจดี

ธรรมยุติ พรรษาที่ ๑ - ๕

ครั้นปี 2476 หลวงปู่ได้พบกับท่านอาจารย์บุญมา จิตเปโต ท่านอาจารย์บุญมาได้พาท่านไปบวชเป็นธรรมยุติที่วัดโพธิสมภรณ์ อุดรธานี ในพรรษาแรก ท่านได้ไปจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าสาละวัน จ.อุดรธานี เมื่อออกพรรษาแล้วท่านจึงได้รุดงค์ขึ้นไปพักวิเวก ที่ถ้ำผาปู่ และถ้ำผาบึง จังหวัดเลย

พอปี 2477 ท่านจึงได้กลับลงมาจำพรรษาที่วัดอรัญวาสี จ.หนองคาย ในพรรษานี้ ท่านเล่าว่าท่านได้ตั้งใจบำเพ็ญเพียรอย่างหนัก ซึ่งท่านมีความตั้งใจดังนี้คือ 1.จะไม่นอนกลางวัน 2.เมื่อค่ำลงจะทำความเพียร จนถึง 4 ทุ่มจึงจำวัด พอถึงตี 2 จึงลุกขึ้นทำความเพียรต่อ จนถึงสว่าง พอออกพรรษา ท่านจึงได้รุดงค์ไปอยู่ที่ถ้ำผาบึงอีก พอถึงเดือนหก จึงกลับมาที่วัดป่าบ้านค้อ ในวันออกพรรษาปีนั้นเอง ท่านก็เกิดรักผู้หญิงเข้าคนหนึ่ง ท่านจึงได้รับหนักกลับมาอยู่ที่วัดอรัญญบรรพต แต่ก็ไปเกิดรักใหม่จนท่านตัดสินใจว่าจะลาสิก และจึงได้เดินทางไปหาพระอุปัชฌาย์เพื่อลาสิก แต่ในคืนวันนั้นเอง ท่านได้พิจารณาเห็นถึงความทุกข์ในโลก จนในที่สุดท่านจึงคลายจากความอยากสึกลง จากนั้นท่านจึงได้กลับไปจำพรรษาที่วัดป่าสาละวันอีกครั้ง เป็นพรรษาที่ 3 พออย่างเข้าเดือน 10 ท่านก็ล้มป่วยลง พอออกพรรษา บิดาจึงได้พาท่านกลับมารักษาตัว ที่วัดอรัญญบรรพต ท่านเล่าว่าเจ็บครั้งนั้นเกือบเอาชีวิตไม่รอด

ครั้นต่อมาการภาวนาก็ทำให้จิตสงบลงเรื่อยๆ จนสงบดีแล้ว แต่พอมีเรื่องต่างๆ เข้ามากระทบ เช่นทางตา ก็ทำใจจิตใจหวั่นไหว แก้อย่างไรก็ไม่ตก ท่านจึงได้คิดถึงท่านอาจารย์มั่น ทั้งๆที่ท่านไม่ได้รู้จักเลย เพียงแต่เคยได้ยินมาว่าท่านเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ หลวงปู่จึงได้ชวนเพื่อนภิกษุรูปหนึ่ง เดินทางมาหาท่านอาจารย์มั่นด้วยกันที่ จ.เชียงราย

ในคืนวันหนึ่งที่ยังเดินไปไม่ถึงหมู่บ้าน จึงนอนอยู่ในป่าข้างทาง คืนนั้นท่านได้นิมิตเห็นท่านอาจารย์มั่น พอถึงรุ่งเช้าท่านก็ได้ทราบว่าเป็นเพื่อนภิกษุก็ได้เห็นท่านอาจารย์มั่นเช่นกัน พอสอบถามถึงลักษณะที่ปรากฏก็ทราบว่าเป็นเช่นเดียวกัน ถือว่าเป็นนิมิตหมายอันดี ทำให้ท่านแน่ใจว่า จะต้องได้พบท่านอาจารย์มั่นอย่างแน่นอน

ครั้นเมื่อเดินทางไปถึง จ.เชียงใหม่ ไปที่วัดเจติยหลวง ได้พบกับหลวงตาเกต ซึ่งได้พาท่านไปพบพระอาจารย์มั่น ที่ป่าละเมาะใกล้ๆโรงเรียนแม่ใจ ในวันนั้นท่านอาจารย์ได้ให้โอวาทแก่หลวงปู่ว่า ธรรมดาเขาทำนาทำสวน เขาไม่ได้ทำใส่บ่นอากาศเลย เขาทำใส่พื้นดินนี้แหละจึงได้รับผล ฉันทโยคาวจรผู้บำเพ็ญเพียรทั้งหลาย ควรพิจารณาร่างกายนี้แหละเป็นอารมณ์ จนเกิดนิพพิทาความเบื่อหน่ายในนามในรูปนี้ ด้วยอำนาจแห่งปัญญาที่นั่นแหละ จึงจะเป็นทางหลุดพ้นได้ ไม่ควรติดใจความสงบโดยส่วนเดียว

พรรษาที่ ๖ - ๑๘

ในพรรษาที่ 6 ท่านได้รับการแต่งตั้งจากท่านพระอาจารย์มั่นให้จำพรรษาที่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ พร้อมกับพระอาจารย์เนียม และพระอาจารย์อ่อนศรี ครั้นออกพรรษาแล้วจึงได้ออกรุดงค์ ไปบนเขาตอย

พระเจ้า พร้อมกับท่านพระอาจารย์มั่น และพระรูปอื่น รวม 6 รูปด้วยกัน นับตั้งแต่หลวงปู่ได้พบท่านพระอาจารย์มั่น ในปี 2481 เป็นต้นมา หลวงปู่ก็ยิ่งเลื่อมใสท่านพระอาจารย์มั่นมากขึ้นตามลำดับ ท่านจึงตัดสินใจตั้งที่อยู่ทางภาคเหนือต่อ จำพรรษาที่เชียงใหม่รวมทั้งสิ้น 10 ปี และ อ.เถิน จ.ลำปาง อีก 3 ปี ซึ่งในครั้งนั้นมีพระอาจารย์ที่ร่วมชู้ตงค์ด้วยทางภาคเหนือ ได้แก่ ท่านพระอาจารย์มั่น ท่านพระอาจารย์กู่ หลวงปู่สิม หลวงปู่ชอบ และหลวงปู่ขาว เป็นต้น

โดยในพรรษาที่ 7-9 ได้อยู่จำพรรษากับท่านอาจารย์กู่ และท่านอาจารย์สิมที่วัดสันตันแป จ.เชียงใหม่ และในพรรษาที่ 10 ได้จำพรรษาอยู่ที่สำนักสงฆ์แม่หนองหาร กับหลวงปู่ชอบ ซึ่งในพรรษานั้นหลวงปู่ชอบได้มาชวนให้ท่านไปชู้ตงค์ที่ประเทศพม่า แต่ท่านลองนั่งสมาธิแล้วเห็นว่า หนทางไม่ปลอดภัย ท่านจึงได้ปฏิเสธหลวงปู่ชอบไป ซึ่งในภายหลัง ท่านได้พบกับหลวงปู่ชอบอีกครั้ง ท่านจึงได้ถามถึงการไปพม่า ซึ่งได้รับคำตอบว่าไปพม่าครั้งนั้น ได้รับความลำบากมาก

ตั้งแต่พรรษาที่ 11-14 ท่านได้อยู่จำพรรษาที่สำนักสงฆ์ ในระหว่างนี้ท่านได้พบกับหลวงปู่ชอบ และหลวงปู่ขาว จึงได้ชวนกันไปวิเวกตามเขาและถ้ำ แต่ในภายหลังหลวงปู่ขาวไม่สบาย ท่านจึงกลับลงมา แต่ไม่นานหลวงปู่ชอบก็ชวนขึ้นไปอีก ท่านเล่าว่าในคืนหนึ่ง ขณะที่นั่งสมาธิอยู่ ก็เกิดความรู้สึกในจิตว่า "ระวังอย่าประมาท คิณนี้เสียใหญ่มา" ท่านจึงได้นั่งสมาธิอยู่ ก็ไม่เห็นมีอะไร นานเข้าท่านจึงจำวัด รุ่งเช้าท่านก็ได้ไปปฏิบัติท่านอาจารย์ชอบ พร้อมเรียนถามท่านว่าเห็นนิมิตอะไรหรือไม่ ก็ได้รับคำตอบว่า เห็นอุบาทสกมาบอกให้ระวังเสีย ท่านจึงได้นั่งสมาธิคอยแต่ไม่มีอะไรเกิดขึ้น เมื่อหลวงปู่เหรียญทราบดังนั้นแล้ว ท่านจึงได้ไปสำรวจรอบๆที่พัก ก็ได้เห็น รอยเสื่อคู้ดินเป็นระยะๆ เมื่อท่านออกบิณฑบาต ก็เห็นรอยเสื่ออยู่ตามทาง ท่านจึงได้แผ่เมตตาให้ ซึ่งหลังจากนั้นก็ไม่มีเสื่อไปหาอีกเลย

ในพรรษาที่ 15 และ 17-18 ได้จำพรรษาอยู่ที่ อ.เถิน จ.ลำปาง ซึ่งระหว่างที่หลวงปู่ได้จำพรรษาอยู่ที่ จ.ลำปาง นี้ ก็ได้พาบิดาไปบวช ณ วัดเซตวัน จ.เชียงใหม่ และได้อุปการะท่านมาโดยตลอด ส่วนในพรรษาที่ 16 หลวงปู่ได้ไปจำพรรษาที่ จ.เชียงใหม่ ไม่นานท่านก็ได้ไปชู้ตงค์ต่อที่ประเทศลาว ที่นั่นท่านได้เห็นนิมิตอนาคตของประเทศลาว ได้คิดว่าต่อไปประเทศลาวจะหาความสงบได้ยาก ท่านจึงเดินทางกลับประเทศไทย

เมื่อหลวงปู่กลับมาประเทศไทย ท่านก็ได้เจอกับหลวงปู่เทสก์ ซึ่งหลวงปู่เทสก์ก็ได้ชวนท่านไปเผยแผ่ธรรมะทางภาคใต้ ซึ่งในการเดินทางครั้งนั้น มีทั้งพระและเณร รวมทั้งหมด 9 รูป ในระหว่างเดินทางทางเรือ ท่านก็ได้พิจารณาเห็นธรรมะดังนี้

**"เรือที่นายช่างต่อดีแล้วอย่างแข็งแรง
เมื่อถูกคลื่นกระทบแล้วไม่เสียหายฉันท
จิตของบุคคลใดเมื่อฝึกฝนให้ดีแล้ว
คลื่นของกิเลสกระทบเข้าย่อมไม่หวั่นไหวก็ฉันทนั้น"**

พรรษาที่ ๑๙ - ปัจจุบัน

ตั้งนั้นในพรรษาที่ 19-20 ท่านจึงจำพรรษาที่สำนักสงฆ์ ต.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา 2 พรรษา เมื่อออกพรรษาแล้วจึงไปวิเวกตามถ้ำใน จ.พังงานั้นเอง ครั้นเมื่อใกล้จะเข้าพรรษาก็ได้มีผู้นิมนต์ให้จำพรรษาที่เมืองพังงา ขณะที่ท่านได้ไปบำเพ็ญอยู่ที่ถ้ำหลักเมือง หน้าถ้ำมีศาลเจ้าพ่อหลักเมืองตั้งอยู่ มีการขอบัตรขอเบอร์ ทรงเจ้า ข่าสัตว์สังเวชทุกปี วันแรกก่อนที่ท่านจะเข้าถ้ำ ท่านจึงเข้าไปในศาล เห็นหิน 2 ก้อนฝังดินอยู่ แต่พื้นดินอยู่ส่วนหนึ่ง ท่านจึงสวมรองเท้าขึ้นไปเหยียบหินทั้ง 2 ก้อนแล้วกล่าวว่า ได้ยินว่าเจ้าพ่อหลักเมืองมาอาศัยอยู่ที่นี้หรือ ถ้ามาอยู่ที่นี้จริงขอให้เจ้าพ่อคอยฟังธรรมนะ อาตมาจะแสดงธรรมให้ญาติโยมฟังอยู่หน้าถ้ำนี้แหละ แล้วท่านก็เข้าไปในถ้ำ บำเพ็ญสมณธรรมได้ 2 เดือน ก็มีโยมเข้าไปสร้างศาลาหลังเล็กๆให้ ต่อมาก็มีผู้ซื้อที่ดินจัดทำเสนาสนะให้อยู่จำพรรษา มีพระจำพรรษาด้วยกัน 5 รูป มีญาติโยมไปนั่งสมาธิและฟังธรรมทุกคืน

ในวันอุโบสถวันหนึ่ง มีชายคนหนึ่งซึ่งไปตุกรเข้าทรงมา มาจำศีลอุโบสถที่วัด เล่าว่าในวันที่มีการเข้าทรงกัน เจ้าพ่อในร่างคนทรงบอกว่า ต่อไปอย่ามาขอเบอร์ และข่าสัตว์สังเวชอีกเพราะมันเป็นบาป มีคนถามว่าเมื่อก่อน เจ้าพ่อยังบอกลูกหลานอยู่ ทำไมจึงว่ามันบาป เจ้าพ่อตอบว่า เมื่อก่อนท่านยังไม่รู้ว่าบาปเป็นอะไร แต่พอได้ฟังธรรมจากพระกรรมฐานที่มาแสดงที่หน้าถ้ำ ท่านจึงรู้ว่ามันเป็นบาป แล้วบอกว่า ต่อไปถ้าจะเอาของมาสังเวชก็ขอให้เอา ขนม ผลไม้ มาบวงสรวง ตอนนี้ท่านก็จำศีลภาวนาอยู่เสมอ หลวงปู่บอกว่าการไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในครั้งนั้น ได้ผลมากพอสมควร

ท่านได้อยู่บำเพ็ญสมณกิจที่สำนักสงฆ์นั้นมาจนขออนุญาตสร้างวัดได้สำเร็จ ตั้งชื่อว่า วัดประชาสันติ อยู่วัดนี้ได้ 6 ปี จึงย้ายมาอยู่ วัดสันติวราราม อีก 2 ปี จึงย้ายกลับไปอยู่วัดอรัญญบรรพต ตั้งแต่ปี 2502-ปัจจุบัน

